

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoP/26/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6617212813
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kvietok
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6617212813.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kvietka a členiek senátu JUDr. Amy Odalošovej a JUDr. Janky Boroškovskej, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, dieťa rodičov: matka Z. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. K. XX, prechodne bytom A. XXX/XX, O., štátny občan Slovenskej republiky a otec P. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. K. XX, o návrhu otca maloletého dieťaťa na zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 10P/3/2017-90 zo dňa 02.02.2018, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok Okresného súdu Lučenec č.k. 10P/3/2017-90 zo dňa 02.02.2018 p o t v r d z u j e.
- II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Lučenec (ďalej tiež „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) napadnutým rozsudkom zo dňa 02. 02. 2018 návrh otca na zníženie výživného zamietol (výrok I.) a žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok II.).

2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že návrh na zníženie vyživovacej povinnosti otca k maloletému dieťaťu nie je dôvodný. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že naposledy bolo o výške výživného na maloletého A. rozhodované v roku 2015. V čase rozhodovania maloletý A. navštevoval predškolské zariadenie. Návrh otca na zníženie výživného bol podaný v roku 2017. V súčasnosti má maloleté dieťa osem rokov a navštevuje základnú školu. Je nepochybné, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti do podania návrhu vzrástli odôvodnené potreby na strane dieťaťa podmienené jeho vekom a rastom (stravné, ošatenie), ale predovšetkým nástupom do školy. Príjem matky sa od poslednej úpravy výživného zvýšil. Matka sa o dieťa osobne stará. So starostlivosťou o dieťa jej príležitostne vypomáhajú starí rodičia. V súčasnosti zabezpečuje aj výlučnú finančnú starostlivosť o dieťa. Pokiaľ ide o skutočnosť, že otec maloletého dieťaťa je momentálne vo výkone väzby, táto skutočnosť nemôže byť na ujmu maloletého dieťaťa, pretože otec dieťaťa si túto situáciu privodil sám svojím úmyselným protiprávnym konaním, naviac spáchaným v čase, keď odsúdenie za jeho predchádzajúci trestný čin nebolo ešte právoplatné a v situácii, keď aj po zadržaní vodičského preukazu opätovne viedol v ten istý deň osobné motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu a spôsobil dopravnú nehodu, pričom ako vodič z povolania zároveň prišiel o zamestnanie. Pred nástupom do výkonu väzby dosahoval jeho príjem cca 530,- eur mesačne brutto. Na základe zisteného skutkového stavu bol súd prvej inštancie toho názoru, že na strane otca neexistujú také okolnosti, ktoré by odôvodňovali zmenu rozhodnutia o výške vyživovacej povinnosti v zmysle jej zníženia. Napriek tomu, že otec v súčasnosti nemá pravidelný príjem, súd jeho postoj k práci považuje za ľahkomyselný, ktorým ohrozil výživu dieťaťa. Výkon väzby nemožno považovať za

takú zmenu pomerov, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného, pretože v dôsledku svojho konania sa sám pripravil o možnosti aktívne sa zúčastniť pracovného procesu a dosiahnuť pravidelný príjem, z ktorého by si plnil aj vyživovaciu povinnosť. Súd prvej inštancie tiež poukázal na skutočnosť, že otec dieťaťa je spoluvlastníkom viacerých nehnuteľností a vlastní aj osobný automobil, čo preukazuje jeho bonitu a možnosť uhradiť prípadný nedoplatok na výživnom, prípadne zabezpečiť peňažné prostriedky na plnenie vyživovacej povinnosti predajom časti majetku. Súd prvej inštancie tiež poznamenal, že v prípade právoplatného odsúdenia za trestný čin sa po nástupe vo výkonu trestu odňatia slobody môže otec usilovať o zaradenie do práce a z príjmu z tejto pracovnej činnosti uhrádzať výživné. Za daných okolností súd prvej inštancie neprihliadol na momentálnu insolventnosť a väzbu otca, ktoré si spôsobil výlučne sám svojou protiprávnou činnosťou, a preto jeho návrh na zníženie výživného zamietol.

3. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej v texte len „CMP“), podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

4. Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej lehote odvolanie otec. Poukázal na skutočnosť, že sa od 8.11.2017 nachádza vo vyšetrovacej väzbe Banská Bystrica, nakoľko 4.11.2017 v O. spôsobil dopravnú nehodu pod vplyvom alkoholu. Otec mal za to, že na základe tejto skutočnosti nie je schopný platiť výživné na jeho syna A.. V odvolaní otec namietal aj zaujatosť sudkyne JUDr. Gibaľovej, nakoľko podľa neho mala za to, že sa vzatím do väzby jeho život až tak nezmenil. Ďalej uviedol, že pani JUDr. Gibaľová je zrejme dcéra pani Q. W. (asistentky starostu Y. K.) kde on býva v dome po rodičoch. Otec ďalej uviedol, že síce nemá právnické vzdelanie tak svoje odvolanie odôvodňuje bodmi „f, d a g“. Otec poukázal aj na skutočnosť, že nakoľko odo dňa 4.11.2017 nie je schopný ďalej vykonávať prácu vodiča kamiónu, považuje za dôvodné prehodnotiť výšku výživného. Ďalej nie je podľa neho pravdou, že sa počas väzby nezaujímal o plnenie výživného, pretože ohľadom plnenia výživného mal pohovor so sociálnou pracovníčkou a časť výživného posielal ex-manželke a so synom je v telefonickom kontakte. Otec na záver konštatoval, že jeho možnosti sú veľmi obmedzené a podľa neho mu hrozí, že ho po vykonaní trestu obvinia s neplnenia si vyživovacej povinnosti. K svojej bonite uviedol, že osobné auto s evidenčnou značkou PT 939 AK je po nehode zaistené na PZ Lučenec a je „zrelé do šrotu“. K majetku, ktorý získal dedením uviedol, že sú to len čiastkové podiely v urbáre a PD Poltár.

5. Sudkyňa JUDr. Janka Gibaľová v úradnom zázname zo dňa 06.03.2018 uviedla, že jej matka síce pracuje na Obecnom úrade v Y. K., pričom otec maloletého dieťaťa má v tejto obci hlásený trvalý pobyt, ona sa však necíti byť v tejto veci zaujatá k osobe otca maloletého dieťaťa, nakoľko otca P. A. osobne nepozná a nikdy sa nestretli.

6. Súd prvej inštancie uznesením č. k. 10P/3/2017- 103 zo dňa 06.03.2018 vyzval otca maloletého dieťaťa, aby v lehote 10 dní od doručenia tohto uznesenia svoje odvolanie zo dňa 17.02.2018 proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 10P/3/2017-90 zo dňa 02.02.2018 doplnil tak, aby z odvolania bolo zrejmé, čoho sa odvolateľ domáha (návrh výroku, ako má súd rozhodnúť v odvolacom konaní).

7. Otec maloletého svoje odvolanie zo dňa 17.02.2018 doplnil tak, že navrhol odvolaciemu súdu znížiť výšku výživného. Pričom opätovne poukázal na skutočnosť, že JUDr. Gibaľová má korene v Y. K., kde on nemá najlepšiu povest' a že po prepustení bude nútený „začať od nuly“ a bude aj bez vodičského preukazu. Podľa neho je to zjavný dôvod na zníženie výšky výživného.

8. K odvolaniu otca maloletého sa vyjadrila matka maloletého, pričom s rozhodnutím súdu prvej inštancie plne súhlasila. Matka maloletého poukázala na skutočnosť, že otec o možnosť plniť si vyživovaciu povinnosť prišiel sám svojimi konaniami. Nevidela dôvod, aby bol maloletý ukraovaný výškou výživného.

9. Otec maloletého sa k vyjadreniu matky maloletého vyjadril, pričom uviedol, že dúfa, že za jej vydrením je len jej prísna povaha a nie je to pokus „otočiť ho pri bráne z basy“ a obviniť ho z nejakých nových trestných vecí. Záverom otec maloletého prehlásil, že podľa neho sú dôvody na zníženie výživného, pretože po prepustení na slobodu sa nebude vedieť hneď zamestnať ako vodič kamiónu.

10. Podľa § 53 ods. 3 prvej vety zákona č. 160/2015 z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej v texte len „CSP“), ak sa námietka zaujatosti týka len okolností, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu alebo jeho rozhodovacej činnosti, súd na námietku zaujatosti neprihliada.

11. Na podanie otca maloletého obsiahnutého v odvolaní zo dňa 17. 02. 2018 ako aj v jeho doplnení zo dňa 15. 03. 2018, v ktorom namietal sudkyňu Mgr. Gibaľovú, odvolací súd neprihliadol s poukazom na § 53 ods. 3 prvej vety CSP, nakoľko bola vyjadrením nespokojnosti otca s procesným postupom sudkyne. Dôvody pre posúdenie námietky zaujatosti zákonného sudcu nadriadeným súdom preto neboli dané.

12. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CS), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 65, § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania § 385 ods. 1 CSP a contrario a rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 387 ods.1, 2 CSP potvrdil.

13. Podľa § 1 CMP podľa tohto zákona súdy prejednávajú a rozhodujú veci ustanovené v tomto zákone.

14. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

15. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

16. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

17. Otec dieťaťa sa podaným návrhom domáhal zníženia vyživovacej povinnosti k maloletému A.. Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie pred rozhodnutím vo veci samej vykonal dostatočné dokazovanie na zistenie skutkového stavu a dospel k správnym skutkovým a právnym záverom. Odvolací súd uvádza, že s rozhodnutím súdu prvej inštancie vysloveným v napadnutom rozhodnutí, ako aj s jeho dôvodmi sa v celom rozsahu stotožňuje a na tieto v plnom rozsahu poukazuje.

18. Námietky otca uvedené v odvolaní odvolací súd nepovažuje za prijateľné práve z dôvodov, že okresný súd vo veci vykonal náležité dokazovanie, vec správne právne posúdil, pričom otec v odvolaní neuvádza žiadne nové skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé ovplyvniť alebo zvrátiť výsledky doterajšieho dokazovania. Otec vo svojom odvolaní neuviedol ani žiadnu skutočnosť, ktorá by mala za následok úvahu o prípadnej vade v procesnoprávnom postupe okresného súdu alebo o prípadnej nesprávnosti rozhodnutia, pričom odvolací súd takúto vadu ani nezistil.

19. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia vzhľadom na námietky otca uvedené v odvolaní odvolací súd uvádza nasledovné:

20. Podľa § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej len Zákon o rodine), dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

21. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

22. Základné pravidlá pre určenie výšky výživného, obsiahnuté v citovanom ustanovení § 75 ods. 1 Zákona o rodine, sa vzťahuje na všetky druhy vyživovacích povinností. Ide o všeobecnú právnu úpravu, ktorá platí pokiaľ nie je ustanovené pri konkrétnych vyživovacích povinnostiach inak. Konkrétna výška výživného je ovplyvnená faktormi jednak na strane oprávneného, jednak na strane povinného. Na strane povinného sa prihliada okrem iného aj na zárobkové možnosti podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania, ak sa preukáže, že to bol povinný, kto sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. Rovnakým spôsobom súd zohľadní skutočnosť, ak sa povinný vzdá bez vážneho dôvodu majetkového prospechu alebo ak povinný berie resp. preberal na seba neprimerané majetkové riziká. Pri posudzovaní potenciality príjmov povinného musí súd postupovať veľmi prísne a zohľadniť všetky relevantné okolnosti, ktoré sa v konaní preukážu.

Treba mať zároveň na pamäti, že v konaní starostlivosti o maloletých platí vyhladávací princíp. Snaha povinného znížiť vyživovaciu povinnosť na najmenšiu možnú mieru je zo zákona eliminovaná tým, že sa pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti (akejkoľvek) neprihliada len na jeho skutočné príjmy, ktoré v čase vyhlásenia rozhodnutia dosahuje, ale vychádza sa z jeho potencionálnych príjmov. Teda príjmov, ktoré by mal, resp. mohol dosahovať pri existencii objektívne preukázaných skutočností (vek, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamestnanie, zdravotný stav, schopnosti, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce a pod.). Z tohto dôvodu treba vždy skúmať, prečo došlo ku skončeniu pracovného pomeru alebo ku skončeniu podnikania, aký bol príjem povinného v predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach, aké výdavky si uplatnil, či bolo nevyhnuté vynaložiť ich, a tak znižovať daňový základ alebo to nevyhnutné nebolo a pod. Súd môže na zníženie príjmu alebo majetku povinného prihliadnuť len vtedy, ak má skutočne za preukázané, že k nej došlo v dôsledku objektívnej a nezvratiteľnej okolnosti a nie zo špekulatívnych dôvodov.

23. V danom prípade z obsahu spisu vyplýva, že otec bol v čase rozhodovania súdu prvej inštancie ako aj v čase podania odvolania v Ústave na výkon väzby v Banskej Bystrici. Uvedená skutočnosť - výkon väzby nemá vplyv na posudzovanie vyživovacej povinnosti a už vôbec nie na zníženie vyživovacej povinnosti otca na maloletého, keď tak ako konštatuje súd prvej inštancie si uvedenú situáciu zavinil sám a táto nemôže byť na ťarchu dieťaťa. Vyživovacia povinnosť je prvoradá povinnosť každého rodiča a túto si rodič musí plniť aj na úkor svojich osobných potrieb. V prípade, že by aj matka maloletého mala k plneniu vyživovacej povinnosti taký odsúdeniahodný prístup ako jeho otec, vzniká otázka, kto by potreby dieťaťa zabezpečoval. Matka si riadne plní svoje povinnosti k maloletému a pre správanie sa otca nemôže sama znášať vyživovaciu povinnosť. Povinný rodič sa má správať tak, aby svoje dieťa vedel riadne užiť. V konaniach starostlivosti o maloleté dieťa je na prvom mieste jeho záujem, tento je nadriadený nad záujem povinného rodiča, v danom prípade otca. Zníženie výživného nie je v záujme maloletých dieťa.

24. Súdna prax zastáva názor, že pokiaľ sa rodič zbavil svojím úmyselným konaním, kvôli ktorému na neho bola uvalená väzba, objektívnej možnosti plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči svojmu dieťaťu, nemožno túto skutočnosť vykladať na ťarchu výživou odkázaného dieťaťa.

25. Aj v danom prípade, pokiaľ sa otec maloletého zbavil možnosti dosahovať pravidelný príjem tým, že bol vzatý do väzby, správne okresný súd na tieto okolnosti vo vzťahu k zákonným podmienkam uvedených v § 75 ods. 1 Zákona o rodine prihliadal a správne dospel k záveru, že za daných okolností nemôže byť na ujmu maloletého, aby bolo znížené výživné u povinného rodiča (otca). Krajský súd sa preto plne stotožnil s dôvodmi uvádzanými v rozsudku okresného súdu, ktoré považuje za výstižné a zároveň dané zákonným podmienkam.

26. Vzhľadom už na hore uvedené odvolací súd dospel k názoru, že okresný súd vec správne právne posúdil pri riadnom zistení skutkového stavu, jeho rozhodnutie je vecne správne, a preto odvolací súd odvolaním napadnutý súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

27. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania aplikoval odvolací súd ustanovenie § 57 CMP, ktoré ustanovuje: " O povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh." Návrh na prisúdenie náhrady trov odvolacieho konania nebol podaný, preto odvolací súd v súlade s § 52 CMP vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

28. O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis.
- (§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).